

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ερώτηση

Αθήνα, 28 Ιουλίου 2022

Προς

Τον Υπουργό Οικονομικών και
Τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Θέμα: «Μέτρα προστασίας των καταναλωτών οφειλετών στεγαστικών δανείων σε ελβετικό φράγκο»

Χιλιάδες δανειολήπτες στεγαστικών δανείων σε ελβετικό φράγκο βρίσκονται σε απόγνωση και στάση περαιτέρω αναμονής μέχρι να δουν πού θα «κλειδώσει» η ισοτιμία με το ευρώ και ποια θα είναι η νέα επιβάρυνση της δόσης του δανείου τους, μετά την απόφαση της Κεντρικής Τράπεζας της Ελβετίας (Swiss National Bank SNB) (16-6-2022) να αυξήσει το επιτόκιο της, για πρώτη φορά μετά από 15 χρόνια, κατά μισή ποσοστιαία μονάδα.

Υπενθυμίζεται ότι τον Ιανουάριο του 2015, η SNB με μια αιφνιδιαστική απόφασή της, «ξεκλείδωσε» την ισοτιμία ευρώ-ελβετικού φράγκου και χιλιάδες δανειολήπτες που είχαν λάβει δάνεια με ρήτρα ελβετικού φράγκου βρέθηκαν ξαφνικά να χρωστούν περισσότερα από όσα είχαν αρχικά δανειστεί αν και πλήρωναν κανονικά τις δόσεις τους.

Την περίοδο 2006-2008 περίπου 70.000 δανειολήπτες έλαβαν στεγαστικά δάνεια με ρήτρα ελβετικού φράγκου, συνολικής αξίας 7 δισ. ευρώ και το 2015 το ποσό αυτό έφτασε σε περίπου 9 δισ. ευρώ.

Το θέμα έχει απασχολήσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο καθώς και Κράτη-μέλη της ΕΕ, εκ των οποίων πολλά έχουν προβεί σε νομοθετική ρύθμιση του θέματος προς όφελος των καταναλωτών.

Σε πρόσφατη έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Καταχρηστικοί όροι σε δάνεια ελβετικού φράγκου: Επισκόπηση της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2021\)689361](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2021)689361)) καταλήγει «Η νομολογία του ΔΕΚ για τα στεγαστικά δάνεια σε ελβετικό φράγκο είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της δυναμικής ερμηνείας του δικαίου της ΕΕ με στόχο την αντιμετώπιση προκλήσεων που δεν θα μπορούσαν να είχαν προβλεφθεί κατά τη στιγμή της σύνταξης της Οδηγίας. Η οδηγία για τις καταχρηστικές ρήτρες, που προτάθηκε το 1990, θεσπίστηκε το 1993 και εφαρμόστηκε το 1996, αποσκοπούσε στην παροχή προστασίας στους καταναλωτές όσον αφορά τους συνήθεις συμβατικούς όρους, με στόχο τον περιορισμό των αυθαιρεσιών έναντι των απαιτήσεων καλής πίστης και ασφάλειας των συναλλαγών. Χάρη στην ευρεία διατύπωση των κανόνων της οδηγίας, και ιδιαίτερα στη χρήση των λεγόμενων γενικών ρητρών (καλή πίστη, δίκαιη αντιμετώπιση), το ΔΕΚ και τα εθνικά δικαστήρια

μπόρεσαν να προσαρμόσουν την οδηγία στις προκλήσεις που προέκυψαν πολύ μετά τη θέσπισή της. [...] Ενώ οι εθνικοί νομοθέτες, σε όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη-μέλη προσπάθησαν να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι καταναλωτές μετά τη μεταβολή των συναλλαγματικών ισοτιμιών του ελβετικού φράγκου, εν τέλει, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να προσφέρει ευέλικτες λύσεις με βάση μια γενναιόδωρη ερμηνεία της οδηγίας».

Στην Ελλάδα διαχρονικά το θέμα των στεγαστικών δανείων σε ελβετικό φράγκο έχει απασχολήσει την ελληνική Δικαιοσύνη και την ελληνική Βουλή: 301 ερωτήσεις έχουν υποβληθεί από το 2011 μέχρι σήμερα.

Με το νόμο 4438/16 (Α' 220) «Εναρμόνιση της νομοθεσίας με την Οδηγία 2014/17/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία και την τροποποίηση των Οδηγιών 2008/ 48/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1093/2010, και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών» θεσπίστηκαν μεταξύ άλλων ειδικότερες ρυθμίσεις της Οδηγίας (2014/17/ΕΕ (Οδηγία για τη στεγαστική πίστη) ως προς τα «δάνεια σε ξένο νόμισμα», με σκοπό τη διασφάλιση της επίγνωσης του κινδύνου που φέρει ο δανειολήπτης από τη διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας πριν από την ανάληψη αυτού όσο και τον περιορισμό της έκθεσης στον κίνδυνο, ο οποίος ισχύει για συμβάσεις πίστωσης που συνάπτονται μετά την 28-11-2016. Ο λόγος της θέσπισης αυτού του νόμου, σύμφωνα με την εισηγητική του έκθεση, ήταν ότι εντός της Ένωσης εντοπίστηκαν στις αγορές αρκετών κρατών μελών προβλήματα, που μεταξύ άλλων αφορούσαν και στις πιστώσεις που είναι εκφρασμένες σε ξένο νόμισμα.

Επισημαίνεται ότι η πλειονότητα των δανείων αυτών στην Ελλάδα συνήφθησαν την περίοδο 2006-2009.

Πρόσφατα, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών (υπόθεση C-243), έκρινε ότι ο Άρειος Πάγος με τις αποφάσεις του για το θέμα «ουδόλως παραβιάζει το ενωσιακό δίκαιο εις βάρος των δανειοληπτών σε ελβετικό φράγκο» ενώ το άρθρο 8 της οδηγίας αναφέρει «Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν ή διατηρούν, στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία, αυστηρότερες διατάξεις σύμφωνες προς τη συνθήκη, για να εξασφαλίζεται μεγαλύτερη προστασία του καταναλωτή.»

Από όλα τα παραπάνω συνάγεται ότι οι πολίτες που έχουν στεγαστικά δάνεια με ρήτρα αποπληρωμής σε ελβετικό φράγκο έχουν εξαντλήσει τα ένδικα μέσα προστασίας και υφίστανται μια άνιση επιβάρυνση όσον αφορά την αποπληρωμή των δανείων αυτών.

Οι Τράπεζες έχουν ενισχυθεί επανειλημμένα για να αντιμετωπίσουν τα συστημικά τους προβλήματα, ενώ για τη συγκεκριμένη κατηγορία δανειοληπτών ουδέποτε έχει ληφθεί το ελάχιστο μέτρο προστασίας παρά το γεγονός ότι η αλλαγή της ισοτιμίας και η νέα αύξηση του επιτοκίου της SNB συνιστά εξαιρετικό γεγονός, που δεν μπορούσε να προβλεφθεί.

Τα δάνεια αυτά δημιουργούν ένα μείζον κοινωνικό πρόβλημα που αυτή τη στιγμή αφορά περί τους 200.000 πολίτες, δανειολήπτες, εγγυητές και συνεγγυητές, οι οποίοι δεδομένης της εξαιρετικής τρέχουσας διεθνούς, ευρωπαϊκής και εγχώριας οικονομικής και ενεργειακής συγκυρίας χρήζουν πλέον άμεσης προστασίας. Αποτελεί υποχρέωση κάθε ευνομούμενης πολιτείας να προβαίνει σε θετικές ενέργειες για την αποκατάσταση της δικαιοσύνης και την προστασία των καταναλωτών.

Ερωτώνται οι Υπουργοί Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων τι μέτρα προτίθεται να λάβουν προκειμένου να διασφαλίσουν την ομαλή διευθέτηση της αποπληρωμής αυτών των δανείων και την προστασία των καταναλωτών έναντι της «απροθυμίας» των τραπεζών και των funds, που διαχειρίζονται τα «κόκκινα δάνεια», να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες δίκαιου καταμερισμού του κινδύνου από τη μεταβολή της ισοτιμίας; Θα μπορούσε να αναληφθεί μια νομοθετική πρωτοβουλία που θα υποχρεώνει τις Τράπεζες και τα funds, που διαχειρίζονται αυτά τα δάνεια, να προβούν σε μια νέα συμφωνία βάσει της αρχής της αναλογικότητας, το νέο οικονομικό περιβάλλον που έχει διαμορφωθεί ως προς τα επιτόκια, την ισοτιμία ευρώ – ελβετικού φράγκου όσο και τη δεινή οικονομική κατάσταση που υφίστανται όλοι;

Οι ερωτώντες βουλευτές,

Δημήτρης Καιρίδης, Β1 Βόρειος τομέας Αθηνών, Νέα Δημοκρατία

Νικήτας Κακλαμάνης, Α' Αθηνών, Νέα Δημοκρατία

Λάζαρος Τσαβδαρίδης, Ημαθίας, Νέα Δημοκρατία